

ПЕРЕДМОВА

Вирішення завдань з формування в Україні правового громадянського суспільства порушило проблему створення міцного юридичного підґрунтя модернізаційних процесів перехідного суспільства, здійснення ефективної реформи органів держави і правової системи, здатних в умовах ринкових відносин і вільної конкуренції забезпечити соціальну безпеку і стабільність суспільства, гарантувати права і свободи людини і громадянина, створити рівні умови і можливості всебічного розвитку особистості.

Наукові роботи авторів цього збірника присвячені вирішенню саме цих питань, враховуючи гостру необхідність формування теоретичних основ забезпечення сталого розвитку держави та права. Безсумнівний інтерес викликають матеріали, в яких подані дослідження із загальнотеоретичної юридичної науки, що спрямовані на вдосконалення методології розуміння сучасного права та держави, дослідження еволюції антропологічних знань у правовому вимірі, вивчення проблем примусовості та соціальної нормативності як передумов формування нормативності права тощо. Значна увага приділяється питанням зміцнення сучасного правового порядку, впливу міжнародного кримінального правосуддя на світовий правопорядок, проблемам сучасної конституціоналістики, державного управління, проблемам протидії злочинності.

Центральною темою цього видання є актуальні теоретичні та практичні проблеми правового регулювання відносин у сфері праці та соціального забезпечення.

Відомо, що у сучасний період в Україні відбуваються реформи трудового та соціального законодавства. Готується до прийняття у другому читанні новий Трудовий кодекс України, метою якого є визначення основних засад реалізації передбачених Конституцією України трудових прав і гарантій працівників, створення належних умов праці, забезпечення захисту інтересів працівників та роботодавців. Належного законодавчого забезпечення потребує не тільки сфера застосування найманої праці, а й інші складові соціальної сфери. Суттєвих змін зазнають усі форми соціального захисту: пенсійна система, загальнообов'язкове державне соціальне страхування, державна соціальна допомога, спеціальний соціальний захист, додатковий соціальний захист, недержавне пенсійне забезпечення.

При висвітленні проблемних питань основних правових інститутів трудового права та права соціального забезпечення науковці звертаються до зарубіжного законодавчого досвіду і міжнародних стандартів у сфері праці та соціального забезпечення.

Проблеми правового регулювання відносин у сфері праці та соціального захисту громадян України досліджуються в історичному аспекті з урахуванням різних точок зору вітчизняних і зарубіжних науковців, матеріалів практики. У наукових статтях викладається авторська позиція щодо важливих дискусійних питань, формулюються конкретні пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства, проекту Трудового кодексу України, інших важливих законопроектів.

Значна увага приділяється дослідженню теоретичних та практичних проблем реалізації прав людини у сфері праці та соціального забезпечення, соціального за-

хисту окремих категорій населення, правового становища суб'єктів трудових та соціально-забезпечувальних відносин, особливостей правового регулювання трудових відносин за участю окремих категорій працівників, відповідності національного трудового і соціального законодавства міжнародним та європейським стандартам.

Вперше в науці вітчизняного трудового права розглядається системний підхід у дослідженні методологічних проблем загальної теорії трудового права, нові аспекти проблеми захисту трудових прав працівників і роботодавців, особливості правового статусу працівника і роботодавця як суб'єктів індивідуальних трудових відносин.

Значна увага у збірнику приділена актуальним питанням морської та митної діяльності сучасної України: характеристикі митної злочинності, розробці та погодженню технологічних схем з процедур пропуску та здійснення митного контролю на державному кордоні України, митному оформленню вантажів гуманітарної допомоги, яка прямує до релігійних організацій в Україні, аналізу проекту Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України», проблемам реєстрації морських суден під «зручними» прапорами, питанням контролю держави порту за дотриманням виконання деяких міжнародних угод та ін.

У збірнику містяться дослідження різноманітних аспектів цивілістики, зокрема питання спадкування фактичного подружжя за законом, особливості відшкодування шкоди, завданої учасниками дорожнього руху. Не залишилися без уваги дослідників кримінальні, кримінально-процесуальні та кримінологічні аспекти протидії злочинності. Автори приділили увагу критеріям визначення вартості майна, яким заволоділа особа, дослідженню конвертаційних центрів як способу легалізації доходів, одержаних в результаті організованої злочинної діяльності.

Теорія і практика реформування адміністративного права також представлена у збірнику в статтях, що характеризують напрями здійснення адміністративної реформи в Україні. Зокрема, автори дослідили такі питання, як місце бюджетного права в системі фінансового права України, конфлікти у сфері оподаткування, етапи та стадії виникнення, становлення та функціонування адміністративної юстиції в Україні.

Вважаю, що це видання «Актуальних проблем держави та права» відповідає викликам сучасності і буде сприяти подоланню кризових явищ у різних сферах суспільного життя.

Сергій КИВАЛОВ,

доктор юридичних наук,
професор, академік НАПрН України,
ректор Національного університету
«Одеська юридична академія»,
голова Комітету Верховної Ради
України з питань правосуддя